

POLITICKÉ VEDY / POLITICAL SCIENCES

Časopis pre politológiu, najnovšie dejiny, medzinárodné vzťahy, bezpečnostné štúdiá / Journal for Political Sciences, Modern History, International Relations, security studies

URL časopisu / URL of the journal: <http://www.politickevedy.fpvmv.umb.sk>

Autor(i) / Author(s): Lenka Koczoová
Článok / Article: Medzinárodná študentská konferencia: „Vyšehradské mládežnícke fórum 2014“
Vydavateľ / Publisher: Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov – UMB Banská Bystrica / Faculty of Political Sciences and International Relations – UMB Banská Bystrica

Odporúčaná forma citácie článku / Recommended form for quotation of the article:

KOCZOVÁ, L. 2015. Medzinárodná študentská konferencia: „Vyšehradské mládežnícke fórum 2014“. In *Politické vedy*. [online]. Roč. 18, č. 1, 2015. ISSN 1335 – 2741, s. 210-214. Dostupné na internete: http://www.politickevedy.fpvmv.umb.sk/userfiles/file/1_2015/KOCZOVA.pdf.

Poskytnutím svojho príspevku autor(i) súhlasil(i) so zverejnením článku na internetovej stránke časopisu *Politické vedy*. Vydavateľ získal súhlas autora / autorov s publikovaním a distribúciou príspevku v tlačenej i online verzii. V prípade záujmu publikovať článok alebo jeho časť v online i tlačenej podobe, kontaktujte redakčnú radu časopisu: politicke.vedy@umb.sk.

By submitting their contribution the author(s) agreed with the publication of the article on the online page of the journal. The publisher was given the author's / authors' permission to publish and distribute the contribution both in printed and online form. Regarding the interest to publish the article or its part in online or printed form, please contact the editorial board of the journal: politicke.vedy@umb.sk.

MEDZINÁRODNÁ ŠTUDENTSKÁ KONFERENCIA: „VYŠEHRADSKÉ MLÁDEŽNÍCKE FÓRUM 2014“

INTERNATIONAL STUDENT CONFERENCE: “VISEGRAD YOUTH FORUM 2014”

Lenka Koczová*

Spolupráca medzi krajinami V4 a ich partnermi je názov panelovej diskusie, ktorý sa uskutočnil 28. novembra 2014 v Banskej Bystrici. Zúčastnili sa na nej **Peter Javorčík**, štátny tajomník Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky, J. E. **Richard Van Rijssen**, veľvyslanec Holandského kráľovstva na Slovensku a **Tomáš Strážay**, vedecký pracovník zo Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku. Moderátorom prvého panelu bol **Mário Nicolini** zo Slovenskej atlantickej komisie.

Panelovej diskusii predchádzali úvodné poznámky **Petra Javorčíka**, ktorý v krátkosti zhrnul históriu spolupráce v rámci regiónu V4 a zároveň predstavil súčasné a budúce ciele krajín V4. Podporil myšlienku užšej spolupráce medzi týmito krajinami a taktiež sa venoval budúcim výzvam a projektom, medzi ktorými spomenul pri energetickej otázke aj interkonektor Poľsko – Slovensko. Svoj príhovor ukončil informáciami o slovenskom predsedníctve V4, ktorého hlavným mottom je: „*Dynamický Vyšehrad pre Európu a svet.*“

Po príhovore **Petra Javorčíka** zakladateľ a čestný prezident Euroatlantického centra **Mário Nicolini** hovoril o začiatkoch organizácie a taktiež zhodnotil minulé ročníky Vyšehradského mládežníckeho fóra. Vo svojom prejave sa venoval momentálnej geopolitickej situácii vo svete, kde vyjadril obavy z ruskej agresie, kvôli ktorej sa pozícia Európskej únie a NATO oslabil. Na konci svojho príspevku dodal, že svet nie je pripravený čeliť radikálnej zmene geopolitickej situácie. Neskôr, v rámci diskusie dostala slovo aj **Veronika**

* Bc. Lenka Koczová pôsobí ako programová koordinátorka Euroatlantického centra, Kuzmányho 3, 974 01 Banská Bystrica, a študentka v odbore Medzinárodné vzťahy na Fakulte politických vied a medzinárodných vzťahov, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Kuzmányho 1, 974 01 Banská Bystrica, Slovenská republika, e-mail: lenka.koczova@eac.sk.

Antall – Horváth z Antall József Knowledge Centre, ktorá prezentovala aktivity Medzinárodného vyšehradského fondu (IVF). Jeho hlavným cieľom je uľahčiť a podporovať rozvoj užšej spolupráce medzi občanmi a inštitúciami v regióne V4, ako aj medzi krajinami V4 a ďalšími štátmi, najmä západného Balkánu a Východného partnerstva. Po predstavení IVF sa k téme vyjadril aj **Richard Van Rijssen**, ktorý pri otázke rozširovania V4 hovoril o možnosti nového členstva krajín Balkánu. Taktiež v rámci Európskej únie podporil myšlienku silnejšej Európskej komisie, ktorá by v konečnom dôsledku mohla pomôcť ostatným krajinám.

Prvú časť panelovej diskusie zakončil **Tomáš Strážay**, ktorý vyjadril obavy o V4 a podotkol, že organizácia čelí existenciálnym problémom z dôvodu vývoja udalostí na Ukrajine. Tiež upozornil na dôležitosť kooperácie nielen medzi krajinami regiónu V4, ale aj medzi ostatnými inštitúciami v rámci Európy a sveta. Medzi najdôležitejších partnerov označil Benelux a OSN, zatiaľ čo spomedzi partnerských krajín, ktoré najviac spolupracujú s vyšehradským regiónom, spomenul napríklad Japonsko, Južnú Kóreu a iné. **Tomáš Strážay**, podobne ako **Richard van Rijssen** podporil myšlienku rozširovania V4 a to prostredníctvom formátu V4 plus.

Po úvodných slovách rečníkov nasledovali otázky participantov, ktoré sa týkali tém ako napríklad ukrajinská kríza a vplyv sankcií na krajiny V4. Rečníci zaujali podobné stanoviská a poznamenali, že cesta k vyriešeniu krízy spočíva v jednotnej politike voči Rusku a taktiež spomenuli, že náš región je mimoriadne zraniteľný voči agresii. Preto by sme mali dbať na zabezpečenie vyššej ochrany v rámci celej Európskej únie. Diskusiu ukončil **Mário Nicolini** zhrnutím hlavných bodov diskusie, medzi ktoré patrili napríklad dôležitosť kooperácie medzi jednotlivými štátmi V4, vyriešenie krízy na Ukrajine a problém rozširovania V4.

Na druhej panelovej diskusii s názvom *Energetická bezpečnosť krajín V4* vystúpili riaditeľka CSIRT.SK **Petra Hochmannová**, vojenský analytik z Inštitútu pre bezpečnosť a obranu Akadémie ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika **Milan Hanko** a **Nikola Schmidt**, ktorý pôsobí na Karlovej univerzite v Prahe. Panelovú diskusiu moderoval **Rastislav Kačmár** z Euroatlantického centra.

Petra Hochmannová okrem priblíženia činnosti CSIRT krátko zhrnula históriu kybernetickej bezpečnosti. Zdôraznila, že v období, keď vývoj malwarov napreduje vysokou rýchlosťou, je nielen potrebné venovať pozornosť vzdelaniu v danej oblasti, ale aj bližšej spolupráci na medzištátnej a súkromnej úrovni. S ostatnými rečníkmi sa zhodli, že na dôsledky kybernetických útokov dopláca

najmä civilné obyvateľstvo. Taktiež spomenula českú iniciatívu na vytvorenie platformy pre kybernetickú bezpečnosť v oblasti strednej Európy.

Major **Hanko** ponúkol pohľad z perspektívy ozbrojených síl. Poukázal na to, že na poslednom summite NATO vo Walese sa zmenila stratégia a prístup, najmä v oblasti kybernetickej bezpečnosti. Dotkol sa aj témy diskutovaného článku č. 5 Washingtonskej zmluvy. Vyjadril názor, že obrana kybernetického sektora neznamena primárne jeho militarizovanie, nakoľko najviac býva zasiahnutý súkromný sektor. Podľa jeho názoru niektoré krajiny ako napríklad Rusko a Čína venujú veľkú pozornosť prevencii, avšak Slovenskej republike chýba vypracovaná adekvátne stratégia.

Následne vystúpil so svojím príspevkom **Nicola Schmidt**, ktorý vysvetlil akademický postoj ku kyberpriestoru cez 3 diskurz: vojenský, verejný a spravodajský. Poukázal na fakt, že poznatky potrebné na vývoj obranných systémov nie sú totožné s tými, ktoré sú potrebné na vývoj útočných kapacít. Taktiež z pohľadu medzinárodného práva nemôžeme za kybernetické útoky viniť krajiny, pretože hlavný problém spočíva vo vytýčení hraníc štátov v kybernetickom priestore. Nie je ľahké určiť odkiaľ útok pochádza, keďže hackerské skupiny využívajú decentralizáciu sietí.

Po troch príspevkoch nasledovala diskusia, kde účastníkov zaujímala možnosť vytvorenia efektívnej ochrany pred kybernetickou kriminalitou, ako napríklad špeciálnej jednotky pre Slovenskú republiku. Jednou z ďalších diskutovaných tém bola možnosť napadnutia a následného zneužitia Bitcoinu v kybernetickej vojne. Okrem toho boli spomenuté aj kybernetické útoky z Ruska, cielený útok na iránsky jadrový program, ako aj použitie nových typov útokov počas vojny v Iraku. Po skončení panelovej diskusie boli účastníci rozdelení do workshopových skupín, kde každý predstavoval politického lídra jednej z krajín V4. Okrem prezentácie vlastných názorov riešili konkrétne situácie, ktorým čelili krajiny v blízkej minulosti. Jednou z nich bola napríklad prerušená dodávka elektrického prúdu v Poľsku následkom hackerskej aktivity.

Panelová diskusia na tému *Energetickej spolupráce krajín V4* sa uskutočnila v sobotu, 29. novembra. Hostami diskusie boli poslanec NR SR a člen Výboru NR SR pre verejnú správu a regionálny rozvoj **Martin Chren**, šéf inštitucionálnych záležitostí Slovenských elektrární **Miroslav Šarišský** a interný doktorand Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov **Samuel Goda**. Moderátorom tretieho panelu bol **Peter Mikula** z Euroatlantického centra.

Martin Chren do diskusie priniesol pohľad z perspektívy politika. Energetickú politiku vníma ako balansovanie záujmov, v ktorom je stále jeden

víťaz a jeden porazený. Načrtnol problematiku stanovenia priorít vlády, ktoré vždy nespočívajú na správnych rozhodnutiach. Vláda si musí vybrať medzi znížením cien energií a zamestnanosťou. Problémom Slovenskej republiky bolo privatizovanie energetických spoločností ešte pred vytvorením regulačného rámca a energetickej stratégie. Podotkol, že politici začali byť vnímavejší k problematike energií až po kríze, v ktorej sa ocitla Slovenská republika v roku 2009. Predložil témy, ktorými by sa kompetentní mali zaoberať – perspektívy nových technológií, decentralizácia energetického systému a čiastočná nezávislosť domácností. Vyzdvihol kooperáciu krajín V4 a vyzval k diverzifikácii energetickej infraštruktúry v rámci tohto regiónu. Upozornil na fakt, že Slovensko je druhým štátom s najväčšou energetickou nestabilitou po Maďarsku.

Miroslav Šarišský prispel do diskusie z pohľadu zamestnanca Slovenských elektrární. Uviedol, že investícia Nemecka do zelenej energie sa nepodarila a cieľené zníženie emisií CO₂ sa neuskutočnilo, čo v konečnom dôsledku negatívne ovplyvnilo energetický systém krajín V4. Ako dôležitý článok v rozhodovaní o energetických záležitostiach videl peniaze a otázku, kto to nakoniec zaplatí – štátny, alebo privátny sektor, koľko to bude stáť a aký z toho bude benefit. Upozornil, že otázka zdrojov a energie je veľmi dôležitá v súčasných medzinárodných vzťahoch a ako budúci diplomati by študenti Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov mali mať prehľad o tejto téme.

Samuel Goda ako odborník na medzinárodné vzťahy priniesol globálny pohľad na túto problematiku z akademického hľadiska. Rozobral energetickú infraštruktúru Európskej únie a možnosti výstavby plynovodov North Stream a South Stream. Konkrétne v možnosti vytvorenia South Stream videl najväčší potenciál pre vyšehradský región. Pre Maďarsko je životne dôležitým plynovodom North Stream, ktorý priamo ovplyvnil vzťahy s Ruskom. Ako kľúčový element energetickej bezpečnosti krajín V4 vnímal spojenie zo severu na juh. Ďalej poukázal na problémy reverzného toku plynu na Ukrajinu. Dôležitú úlohu zohráva eurokomisár pre energetiku **Maroš Ševčovič**, ktorý má pred sebou možnosť presadiť záujmy vyšehradského regiónu v Bruseli.

Po vystúpeniach jednotlivých rečníkov dostali zúčastnení príležitosť položiť svoje otázky o možnostiach vybudovania nových plynovodov, o zelenej energii, jednotných cenách plynu a energií. Rečníci sa zhodli na nesprávnom investovaní do zelenej energie, ktorá prebehla na Slovensku. Rozhodnutie sa vydalo v čase, keď bola dostupná len jedna technológia a aj to príliš drahá. V

konečnom dôsledku Slovenská republika niekoľkonásobne preplatila ceny emisií CO₂. Diskusiu ukončil **Peter Mikula** zhrnutím jej hlavných bodov a vyzdvihnutím kooperácie krajín V4 v rámci energetickej bezpečnosti.